

بازار ۱۰۰ میلیارد دلاری کلاهبرداران اینترنتی

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی، صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

صفحه ۱۶
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید رادیومضمون:
روایت سال‌های جنگ

شماره مسلسل ۶۶۸۲
پنجمین شماره ۱۴۰۲
۷ مهر ۱۴۴۵
۲۴ اگوست ۲۰۲۳
شماره ۲۹۴۴

نسیم بود، ایستاد

شبکه تلویزیونی «نسیم» که مخاطبان عمومی زیادی داشت، به ضعیف‌ترین روزهای خودش رسیده است

صفحه ۱۲

www.Fdn.ir | Thursday 16 Pages

ائتلاف بی‌ریسک

ایران بعد از عضویت در شانگهای در بریکس دومین نشست غیرغربی هم شرکت می‌کند

یک نکته مهم درباره بین سطور ماجرای نارنجستان شیراز

عدالت مهم‌ترین مصلحت

داوطلبان ورود به دانشگاه آزاد بخوانند

پاسخ به ۱۳ سوال پرتکرار پذیرش بدون آزمون

ابراهیم گلستان، نویسنده مشهور ایرانی درگذشت

مرداد؛ ماه آخر گلستان

یک نکته مهم درباره بین سطور ماجرای نارنجستان شیراز

عدالت مهم‌ترین مصلحت

محمد امین ایمانجانی
مدیر مسئول

گزارش روز دوشنبه «فرهیختگان» درباره ماجرای نارنجستان قوام شیراز بازتاب‌های زیادی داشت، هم اصل سئوژه گزارش مورد توجه افکار عمومی بود و هم ابعاد جدیدی از آن ماجرا دلیل توجه زیاد مخاطبان شد. از همان ساعات اولیه انتشار روزنامه و بازتاب گزارش «دوربین مداربسته نارنجستان قوام شیراز چه می‌گوید؟» نکاتی از آن بیشتر دست‌به‌دست شد. تا اینکه صبح چهارشنبه موضعی از وزیر کشور و اطلاعیه دادگستری فارس منتشر شد که می‌تواند کمک بزرگی به روشن شدن همه ابعاد ماجرا کند. با توجه به حساسیت موضوع و جمع‌بندی تمام اتفاقات نکات زیر قابل تامل است:

اولین بار روز سه‌شنبه دهم مردادماه بود که فیلم کوتاهی از نارنجستان قوام شیراز بیرون آمد، در آن فیلم مردی قوی هیکل با ضرباتی سهمگین خانمی چادری را ضرب‌وشتم می‌کرد و به فریاد اعتراض دختر او بی‌توجه بود. آن فیلم برای هرکسی که اندازه‌ارزن شرف و معرفت انسانی داشته باشد، ناراحت‌کننده بود. در آن روز که به‌علت گرمای شدید هوا کل کشور تا آخر هفته تعطیل شده بود، در سایت روزنامه «فرهیختگان» و شبکه‌های اجتماعی آن متنی با عنوان «با صدای بلند اعلام انزجار کنید» منتشر کردیم و صریحاً نوشتیم: «سکوت در مقابل این خشونت عریان علیه یک‌خانم منجر به تشدید دوقطبی‌های اجتماعی می‌شود و آنهایی که نگران جامعه ایران هستند باید فارغ از تفاوت‌های ظاهری با خانم تذکردهنده از او دفاع کنند.» حالا هم بعد از حکم دادگاه علیه آن فرد ضارب از اینکه او جزای عملش را ببیند دفاع می‌کنیم. مگر می‌شود کسی راضی به کتک زدن یک زن توسط مرد دیگری باشد؟ موضع ما درباره ضارب و عملش روشن و شفاف است. همان طور که در یادداشت‌ها و گزارش‌های بی‌شماری

نوشته‌ایم حجاب را یک حکم شرعی واجب و تذکر به عدم رعایت آن راحق قانونی و شرعی می‌دانیم. موضوع گزارش دوشنبه درباره آن ماجرا اما چیز دیگری است.

براساس گزارش‌های رسیده به «فرهیختگان» متأسفانه آمر به معروف با رفتار و اظهاراتی غیرقابل دفاع درگیری با آن خانواده را شروع می‌کند، فیلم‌های جدیدی که عصر چهارشنبه در فضای مجازی پخش شد هم مؤید این اخبار و اطلاعات است. قطعاً اشتباه آن خانم دلیل نمی‌شود رفتار زشت و زننده و غیرانسانی ضارب توجیه شود، به همین دلیل مدافع حکم قضایی علیه ضارب هستیم ولی انجام واجبی مانند امر به معروف نیز به دلیل جایگاه مهمش باید به نحوی باشد که منجر به تثبیت ارزش‌های دینی شود. مسئولان محترم قضایی در مواضع متعدد اعلام آمادگی کرده‌اند که حاضرند ابعاد دیگر ماجرا را بررسی کنند، انتظار افکار عمومی این است که تمام ابعاد مساله روشن شود. متن گزارش دوشنبه «فرهیختگان» نیز براساس این مطالبه نوشته و منتشر شد.

باین حال نکته پیچیده‌ای در ماجرا وجود ندارد، بررسی و انتشار دوربین‌های مجموعه نارنجستان می‌تواند روشن‌کننده تمام ماجرا باشد. دفاع راستین از «امر به معروف»، عمل خالصانه مطابق با «حق» و «عدالت» است. چنانچه مولای حق طلبان و عدالت‌جویان فرمود: «تورا سفارش می‌کنم به پروای از خدا در روزگار توانگری و تهیدستی و به رعایت عدالت با دوست و دشمن.» از سوی دیگر حسب آیه شریفه سوره نحل که می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْأَبْغْيٰى يُعْطِيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ»؛ به‌راستی خدا به عدالت و احسان و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از فحشا و منکر و ستمگری نهی می‌کند. شما را اندرز می‌دهد تا متذکر [این حقیقت] شوید [که فرمان‌های الهی، ضامن سعادت دنیا و آخرت شماست.]

امر به عدالت به‌عنوان رکن‌رکن در جامعه اسلامی باید با نهی فحشا و منکر و تجاوز به حقوق دیگران همراه باشد، صریح می‌گوییم عدالت هم بدون جلوگیری از منکر و بی‌اثر است.

تئوری امنیت ملی و تقویت نظم اجتماعی

سهیلا عباس‌پور
خبرنگار گروه اندیشه

جمهوری اسلامی از آغاز استقرار حاکمیت خود تاکنون طی هر دهه و برهه‌های خاص از جهت شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مانند هر نظام سیاسی دیگری در دنیا، رویکرد و کنش‌های اعتراضی فراوانی را در مقیاس‌های گوناگون تجربه کرده است که نه تنها پدیده عجیب و غریب پیچیده و نادری نبوده‌اند بلکه سیگنال‌های معناداری را به حاکمیت و متولیان امر ارسال می‌کند که مورد تفسیر قرار می‌گیرد و گاهی هم مبنایی برای پیش‌بینی‌های بعدی می‌شود و قابلیت تکرار در آینده دارند. گذشت چهار دهه و نیم از حیات جمهوری اسلامی که مسائلی عیدیه و بحران‌های به مراتب بزرگ‌تر در مقیاس ملی و بین‌المللی را پشت سر گذاشته، ناشی از درک ضرورت‌ها و اقتضائاتی بوده که لازمه مواجهه و رویارویی قدرتمندانه با محیط و حوزه‌های بحران و لحاظ کردن ابعاد آنها بوده است. اما در بعد داخلی این رویارویی و مواجهه با رویدادها و واکنش‌های اعتراضی که کنشگران، افراد و گروه‌های داخل کشور هستند، با وجود تجربه‌های پیشین، اغلب از موضع ضعف، بی‌تدبیری، سردرگمی، سوءمدیریت و عدم اتخاذ راهبردهای معین عملیاتی است تا ارگان‌ها و مسئولان مربوطه‌ای که باید در جایگاه خود پاسخگو باشند، هر یک دیگری را متهم کنند و مقصر بدانند که بدترین حالت آن از دست رفتن اعتماد اجتماعی و بروز بحران‌هایی نواز جنس دیگر است. اما این عدم مدیریت بحران و واکنش مناسب و به‌هنگام به رویکردهای مختلف اعتراضی ناشی از چیست؟ گیریم که ریشه بحران و ناآرامی‌ها و شیوه پخش آن را شناختیم اما آیا مساله مرحله پیش یا پس از آن است و درنهایت چه باید کرد؟ ثابت شده در بسیاری موارد ابعاد کنش با بحران آنقدر مساله‌آفرین و جدی نبوده، اما مدیریت نامناسب و تصمیم‌گیری اشتباه در عمل بر شدت و گستردن آن افزوده است، به قدری که دامنه آن از مرزهای کشور فراتر رفته است. بروز ناگهانی این‌گونه کنش‌ها که عمدتاً غافل‌گیرکننده است واکنش و عکس‌العملی ناگهانی‌تر، پیش‌بینی نشده و در بسیاری موارد غیرمترقبه را در پاسخ برمی‌انگیزد که با توجه به مسائل تجربه‌شده پیشین و عواقب بعدی، با وجود تمام آموزه‌های پیشینی ارائه‌شده به نیروهای متولی برقراری نظم و امنیت عمومی با هیچ کدام از آنها در واقعیت یا تطبیق پیدا

نمی‌کند یا ناقص و ناپایدار به کار می‌آید. فارغ از مسائلی مانند اعتراض، مثلاً نیروی انتظامی کشور در برخورد با مسایل و بحران‌های امنیتی طبق کدام دستاویز نظری وارد میدان می‌شود؟ از منظر اندیشه، دلیل بنیادین این ضعف فقدان یک تئوری امنیت ملی جامع است که تمام جوانب را در نظر گرفته باشد تا جایی که بتوان براساس آن جزء به جزء وظیفه، نقش و جایگاه هر عرصه‌ای را از روانشناسی گرفته تا قوای انتظامی و بازتاب رسانه‌ای و سایر عوامل دخیل در مدیریت اعتراض‌های خیابانی مشخص کرد به طوری که کمترین زیان و آسیب متوجه جامعه شود. با علم به اینکه معترضان زن یا مرد، مردمی از همین آب و خاکند، با انگیزه‌ها و شرایط روانی گوناگون، بست‌های قانونی اعتراض مهیا نیست و کدام عناصر بر شدت و ضعف کنش‌های اعتراضی مؤثر است. تئوری‌پردازی در رابطه با امنیت که سطح شهروندی یکی از مراتب آن است، باید به این منتهی شود که در جایگاه واکنش، کی و کجا ورود پیدا کند، سخن بگوید، اطلاعیه صادر کند، مقررات بعدی وضع کند و... تا با قاعده‌مندسازی واکنش در جهت خیر عمومی، مناسبات پاسخگویی را در یک زنجیره به‌هم‌پیوسته نشان بدهد و از ورود غیر با عناوین مختلف و هر هویتی که به پیچیدگی بیشتر اوضاع و گسترده‌تر شدن اعتراض و تبعات منفی آنی دامن می‌زند، با ارجاع به قانون و شفافیت فرآیند جلوگیری کند. طبیعی است این تئوری‌پردازی با پیش‌فرض‌های دشمن‌انگارانه و بیگانه‌پنداشتن همه کنشگران معترض ممکن نخواهد بود و به هم‌اندیشی جمعی از اندیشمندان میهن‌دوست صاحب ایده و راهکار در چند زمینه مرتبط به هم حتی بسا وجود تفاوت در گرایش و چشم‌پوشی از تعلق یا عدم تعلق به جریان‌های سیاسی و مستقل از دولت نیاز دارد که از ادبیات‌سازی تا ساخت گزاره‌های مفهومی و برکشیدن آنها به ساخت عملیاتی را انجام دهد. مساله این است که جمهوری اسلامی به اندازه کافی و شاید بیش از اندازه در ساحت نقادی همیشه مورد نقد و تحلیل کسانی قرار می‌گیرد که در همان حد نقد ایستا هستند، اما فراتر از سطح نقد نیاز به اندیشمندی دارد که ضمن نادیده‌نگرفتن پیشینه بحران‌های امنیتی، توان فلسفیدن ایده‌های مفهومی را داشته باشند که طبیعتاً در چهارچوب هیچ کدام از شوراها یا اسمی تا کارآمد موجود نمی‌گنجد.

پیام دکتر ولایتی به مناسبت روز پزشک

دکتر علی اکبر ولایتی در پیامی، از ایثارگری‌ها و زحمات کادر درمانی کشور تقدیر کرد و روز پزشک را تبریک گفت. متن پیام دکتر علی اکبر ولایتی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

روز پزشک یادآور جایگاه ارزشمند و تاثیرگذار جامعه پزشکی است که همواره برای حفظ و امنیت سلامت ملت بزرگ ایران از هیچ تلاش، دلسوزی و اقدامی فروگذار نکرده و با ایثار و عشق، به خدمت‌رسانی در عرصه پزشکی می‌پردازند و فرصتی است برای تقدیر از سپیدجامگانی که با علم و دانش خویش، درد و رنج بیماری را از جان انسان‌ها دور می‌کنند. بدون شک ارزشمندترین نوع خدمت به انسان‌ها مرهم محبت نهادن بر آلام جسم و جان آنان و زوددن رنج و اندوه دل افسردگان است و بی‌تردید رشادات‌های پزشکان، متخصصان، پرستاران و کلیه کادر درمانی کشور که در همه دوران و عرصه‌ها، همت و سلامت خویش را به کار گرفتند تا سلامت مردم بزرگ ایران را تامین نمایند، در اذهان ایرانیان ثبت و ضبط خواهد ماند.

لازم می‌دانم به‌عنوان عضوی از جامعه پزشکی کشور، ضمن ادای احترام به بزرگان و شهدای مدافع سلامت، از زحمات پزشکان، متخصصان و همکاران بزرگوار در سراسر کشور و همچنین به‌طور ویژه از تلاش تیم درمانی، پزشکان، متخصصان و کلیه کارکنان خدمت بیمارستان مسیح دانشوری تشکر و تقدیر نمایم و آرزوی سلامتی و توفیق بیش از پیش در مسیر خدمت به مردم شریف ایران را دارم.

مضمون

رادیومضمون

کاری از گروه پادکست‌های همیشه در میان

روزنامه فرهیختگان

@radiomazmoon